نگاه

ناهمگونی توسعه گردشگری و خردورزی در امارات

موسی رضوی

● امارات با جمعیت پنج‌میلیونی که ۵۰ درصد آن از جنوب آسیاست، با مساحت ۸۳هزارو ۶۰۰ کیلومتر مربع، قدری بزرگ‌تر از استان جنوبی هرمزگان خودمان، در رده ۱۱۵ دنیا از نظر پهناوری است. آب و هوایی بیابانی دارد که به لحاظ تاریخی و سنتی جای مناسبی برای شترسواری صحرا و چادرنشینی و بیابانگردی است. به لحاظ تاریخی این کشور فاقد ایفای نقش تمدنی بوده و هیچ اثری از این بیابان دیروز در بخش علوم و فنون بشر و حتی در فرهنگ و تمدن اسلامی دیده نمی‌شود و هیچ دانشمندی نیز از آن برنخواسته است. بااین‌حال در سال‌های اخیر در زمینه اقتصاد و تجارت، مالیه و گردشگری کارهای بزرگی انجام داده؛ به‌طوری‌که به بهشت گردشگران، ثروتمندان، سرمایه‌گذاران و دلالان بین‌المللی تبدیل شده است.

امارات در سال ۱۹۷۱ میلادی از چنگال استعمار انگلستان رهایی یافته و اعلام استقلال کرد. به‌رغم دستاوردهای پس از استقلال، به‌ویژه در سال‌های اخیر، برخی ناهمگونی‌ها در سیاست‌ها و رفتار برخی از مقامات نه‌چندان بلندپایه اماراتی تکیه‌داده بر کرسی‌های کاخ شیشه‌ای خویش، به چشم می‌خورد. آنها تلاش دارند اقتصاد، تجارت، امور مالیه، بانکداری و امور تفریحی و گردشگری خود را توسعه دهند تا از گذشته بادیه‌نشینی خود رهایی یابند. برای تحقق این مهم آنان نیازمند آرامش، درایت و خردورزی بوده و مناسب نیست در عراق و جاهای دیگر آتش‌افروزی و سنگ‌اندازی کنند چون گاهی ممکن است سنگ‌های پرتابی به‌راحتی به سوی آنان کمانه کند. همان‌طور که در برخی از کشورهای شرکت‌کننده در ائتلاف علیه سوریه کمانه کرده است. اما این کشورها با نظر به سوابق تاریخی و تمدنی خود توانستند خطر را درک کرده و درصدد اصلاح سیاست‌های خود برآمده و از منجلاب و دامی که سعودی‌ها برای آنها پهن کرده بودند، خود را نجات دهند.

اینکه مقامات درجه چندم امارات برای مردمان کشورهای منطقه نسخه بپیچند و فرمان تروریستی و حتی عملیات سلحشورانه تجویز کنند؛ اما خود و اعضای خانواده‌شان فارغ از مسئولیت و به دور از جوانمردی و روحیه جهادگری در فروشگاه‌های گران‌قیمت و عیاش‌خانه‌های اروپایی پرسه بزنند و خوشگذرانی و میگساری کنند، با حکمت و خرد سیاست‌ورزی، کشورداری، دادوستد تجاری، میهمان‌نوازی عیاشانه و فضاسازی برای سرمایه‌گذاری خارجی همخوانی ندارد.

در گذشته نیز از امارات برخی سیگنال‌های غلط منطقه‌ای ارسال شده است. از زمان تأسیس، این امیرنشین با همسایگان شمال، جنوب و شرق خود اختلافات ارضی داشته و برای نیل به اهداف ارضی خود، هیچ ابایی نداشته حتی با صدام یا پادشاهان سعودی همسو شود و در جنگ‌افروزی صدام علیه ایران دخیل و حامی باشد. در عوض ایران به لحاظ پیروی از سیاست اصولی حسن‌هم‌جواری و دوستی با همسایگان و کشورهای منطقه و بهانه‌ندادن به قدرت‌های سوءاستفاده‌گر خارجی در تقویت حضور نظامی خود در آب‌های خلیج فارس و با سعه صدر و بزرگ‌منشی خود، این رفتار غلط آنان را به دیده اغماض نگریست که این به نوبه خود کمک بزرگی به ثبات و امنیت امارات بود تا خطر را از آن سرزمین برای تجارت و پذیرایی از عیاشان دور کند.

سرزمینی که فکر و اندیشه در آن غایب است و دیگران آن را اداره می‌کنند. همچنان در خواب غفلت بوده و شاید هم خود را به خواب زده باشند و حاضر نیستند یا حتی قادر نیستند واقعیت امنیتی منطقه را به خوبی درک کنند؛ چون باز هم در دام اهداف شیطانی آل‌سعود قرار گرفته و با سیاست‌های موذیانه شیعه‌کشی عربستان همسو و در کشتار شیعیان یمن، عراق، سوریه و لبنان مشارکت داشته و دارند. ای‌کاش درایت و خردورزی، هم‌زمان و همگون با جلوه‌های گردشگری امارات توسعه می‌یافت.

خبر

بازداشت کوتاه‌مدت سفیر ژاپن در تهران

● **فارس:** سفارت ژاپن در تهران اعلام کرده که سفیر ژاپن در ایران ۲۸ آوریل برای مدت کوتاهی از سوی نیروهای امنیتی ایران بازداشت و از او بازجویی شد.این سفارتخانه اعلام کرده که سفیر ژاپن در میهمانی شام «یکی از آشنایان ایرانی» که با حضور تعدادی دیگر از دیپلمات‌های خارجی برگزار شد، حضور یافت؛ میهمانی‌ای که در آن «مشروبات الکلی» سِرو شده بود. نیروهای امنیتی ایران به میهمانی یورش بردند و مانع خروج حاضران از محل میهمانی و همچنین استفاده آنها از تلفن‌های همراهشان شدند. سفارت توکیو اعلام کرده که سفیر ژاپن در این میهمانی، «کارت دیپلماتیک» خود را که وزارت خارجه ایران به پرسنل دیپلماتیک خارجی می‌دهد، همراه نداشت و در عوض کارت تجاری و بازرگانی شخصی خودش را به نیروهای امنیت نشان داد.

ادعای «راشاتودی» درباره استفاده از پایگاه نوژه:

یک سال پیش با ایران قرارداد بستیم

شرق: جنجال استقرار هواپیماهای روسی در پایگاه نوژه، دیروز هم ادامه داشت. درحالی‌که نمایندگان مجلس نسبت به سخنان روز شنبه وزیر دفاع ابراز نارضایتی می‌کردند، اما گفته می‌شد که قرار است دهقان در توضیحات تکمیلی در یک یا دو روز آینده، از نمایندگان دلجویی و سخنان خود را اصلاح کند. از سوی دیگر هنوز درخواست ارائه‌شده از طرف ۲۰ نماینده مجلس برای برگزاری جلسه علنی با مسئولان نظامی و امنیتی درباره جزئیات این ماجرا، پاسخی را دریافت نکرده و زمانی برای این جلسه در نظر گرفته نشده است. در همین فضا، خبر دیگری این‌بار هم از یک رسانه روسی منتشر شد که بر سخنان روز شنبه علاءالدین بروجردی مبنی‌بر توافق بین ایران و روسیه مهر تأیید می‌زد. خبرگزاری ایلنا گزارش داد که پایگاه خبری «راشاتودی» روسیه، با بیان بخش‌هایی از اظهارات حسین دهقان، وزیر دفاع ایران، نوشته است: «ایران به نیروی هوایی روسیه اجازه داده تا هر زمان که مسکو لازم می‌داند از پایگاه هوایی همدان استفاده کند». این خبر راشاتودی تکرار سخنان روز شنبه سردار دهقان، درباره دوره زمانی استفاده روس‌ها از پایگاه نوژه بود، اما بخش مهم‌تر خبر راشاتودی، آنجا بود که این خبرگزاری، به انعقاد یک توافق‌نامه دوجانبه بین ایران و روسیه اشاره کرد و زمان آن را سال گذشته اعلام کرد. علاءالدین بروجردی هم روز شنبه گفته بود که این همکاری از سال گذشته آغاز شده و استفاده روس‌ها از پایگاه هوایی ایران، پیش از این سابقه داشته است. راشاتودی در این‌باره نوشته است: «در پاییز سال گذشته، مسکو کمپین هوایی‌اش را با حضور ایران، عراق، روسیه و سوریه آغاز کرد و یک هسته اطلاعاتی در بغداد برای هماهنگی این عملیات‌ها علیه تروریست‌های داعش احداث کرد. پیش از توسعه همکاری‌ها، مسکو و تهران توافق‌نامه‌های نظامی را با هم امضا کردند که بر آن اساس به روس‌ها اجازه می‌داد در همدان مستقر شوند». اما انتشار این خبر و سکوت متقابل وزارت دفاع ایران درباره ابعاد این توافق‌نامه نظامی با طرف روسی، بار دیگر واکنش حشمت‌الله فلاحت‌پیشه را به‌همراه داشت؛ همان نماینده‌ای که اولین اخطار قانون اساسی را نسبت به این موضوع داده بود و پس از سخنان وزیر دفاع هم در گفت‌وگویی از دهقان انتقاد کرده بود، بار دیگر در راهروهای مجلس به ادامه انتقاد از وزیر دفاع و البته انتقاد از ابهام‌های موجود درباره حضور بمب‌افکن‌های روسی در خاک ایران پرداخت.

باتشر نظامی نمی‌شود مجلس را ساکت کرد

فلاحت‌پیشه در گفت‌وگو با ایلنا در واکنش به این سخن وزیر دفاع که این مسئله در حوزه تصمیم‌گیری‌های شورای‌عالی امنیت ملی است، نه مجلس، گفت: «طبق قانون اساسی نمایندگان مجلس حق اظهارنظر در تمام امور داخلی و خارجی کشور را دارند. به ایشان در این خصوص تذکر داده‌ایم و دوباره این تذکر مطرح خواهد شد چراکه وزیر دفاع حتما باید شأن و جایگاه مجلس را حفظ کند». او تأکید کرد: «با یک تشر نظامی نمی‌شود مجلس را ساکت کرد. به‌هرحال در موقعیت به‌وجودآمده نسبت به همکاری ایران و روسیه دغدغه‌هایی وجود دارد. تذکر نسبت به همکاری‌های نظامی با روسیه تذکری مبتنی بر خسارت‌ها با پشتوانه‌های تاریخی است».

چه تضمینی هست که اطلاعات ما را به آمریکا ندهند؟

این نماینده مجلس گفت: «زمانی روس‌ها خط آتشی در بغداد ایجاد کرده بودند که معروف بود به بزرگ‌ترین خط آتش تدافعی هوایی. ولی در سال ۱۹۹۱ و بعد از آن در ۲۰۰۳ روس‌ها اطلاعات کامل را در این رابطه در اختیار آمریکایی‌ها قرار دادند تا آمریکایی‌ها از این خط آتش بگذرند و بغداد را بمباران کنند و در حقیقت هوای بغداد را در اختیار آمریکا قرار دادند». او تأکید کرد: «افتخار ایران همیشه این بوده که سامانه دفاعی‌اش یک سامانه بومی است. در شرایط کنونی دغدغه این است که آیا اقدامات صیانتی لازم در قبال در اختیار قراردادن آسمان ایران و پایگاه‌های نظامی کشورمان به روس‌ها صورت گرفته یا نه. اما متأسفانه وزیر دفاع و دیگر مسئولان به جای پاسخ به این سؤال تنها نوعی موضع‌گیری‌های تشرگونه را اتخاذ می‌کنند که این موضع‌گیری‌ها به‌هیچ‌وجه ازبین‌برنده سؤال و دغدغه نیست». او با بیان اینکه هنوز زخم‌های تجهیزات روسی بر پیکره این مملکت است، اضافه کرد: «باید از تصمیم‌گیرندگان پرسید چه دلیلی دارد که این امر صورت بگیرد؟ و اگر چنین کاری هم صورت گرفته و دارای توجیه است؛ چه دلیل دارد مجلس در جریان امر قرار نگیرد؟ این موضوع نیازی به رفراندوم ندارد اما حداقل این است که جزئیات در اختیار نمایندگان مجلس گذاشته شود. من معتقدم با این موضوع برخورد خوبی نشد؛ یعنی به جای اینکه به سؤالات و دغدغه‌ها پاسخ داده شود، ما شاهد موضع‌گیری‌ها بودیم».

شورای امنیت وظیفه دارد نه اختیار

او در پاسخ به سخنانی مبنی بر تصمیم‌گیری از سوی شورای‌عالی امنیت ملی هم تأکید کرد: «وزیر دفاع را به بندهای مختلف قانون ارجاع می‌دهم. در بند ۱۷۶ قانون اساسی تأکید شده که شورا دارای وظایفی است نه اختیارات. به هر حال در همین قالب مباحث جدی مطرح است. من در تذکرم به رئیس مجلس هم گفتم که در کوران حوادثی که ایران مظلومانه پشت سر گذاشته، روس‌ها همواره نقش مخالف داشته‌اند. در ایام جنگ بیشتر ایرانیان توسط سلاح‌های روسی به شهادت رسیدند. در ایام تحریم روس‌ها به هفت قطع‌نامه تحریمی علیه ایران و یک قطع‌نامه خارج‌کردن پرونده ایران از شورای حکام و واردشدن به شورای امنیت رأی دادند و با تحریم‌ها همکاری کردند؛ پس ما به دلایل تاریخی دغدغه داریم».

به هیچ نماینده‌ای توضیح داده نشده

فلاحت‌پیشه همچنین درباره اینکه وزیر دفاع گفته حتی در صورت نیاز پایگاه‌های دیگر را نیز تا هر زمان لازم باشد در اختیار روس‌ها قرار می‌دهیم نیز تصریح کرد: «وزیر دفاع به گونه‌ای صحبت کرد که انگار همکاری صورت گرفته ولی ربطی به مجلس ندارد. بعد اعلام کردند اگر قرار باشد پایگاه‌های دیگری را هم در اختیار آنها قرار دهیم، آن را به بحث می‌گذاریم. البته لاریجانی، گفت پایگاه خارجی را در اختیار روس‌ها قرار ندادیم بلکه استفاده از پایگاه را در اختیار آنها قرار دادیم؛ ولی واقعیت این است که همین بعد فنی قضیه هم جای بحث دارد. تفسیر استفاده از پایگاه متفاوت است». او افزود: «در جنگ سایبری امروز ورود حتی یک پهپاد هم می‌تواند خیلی بیشتر از حضور فیزیکی نیروهای خارجی در دهه ۱۹۸۰ منجر به نشت اطلاعات شود. دغدغه ما هم همان دغدغه‌های صیانتی است. باید ببینیم چقدر امنیت آسمان ما حفظ می‌شود و باید توضیحات فنی داده شود تا قضیه روشن شود؛ به‌هرحال اعطای پایگاه به عامل خارجی ممنوع است. اما تا الان به هیچ نماینده‌ای توضیحی داده نشده است».

علیرضا رحیمی: نمایندگان منتظر ارائه گزارش درباره جزئیات توافق‌نامه هستند

نه‌تنها نمایندگان عضو کمیسیون‌های غیرتخصصی، بلکه حتی اعضای کمیسیون تخصصی امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس هم از جزئیات توافق‌نامه ایران و روسیه که یکی از نتایجش، حضور هواپیماهای روسی در نوژه است خبر ندارند. علیرضا رحیمی، نماینده مردم تهران و از اعضای کمیسیون امنیت ملی، درحالی‌که می‌گوید این استفاده مغایر با قانون اساسی به نظر نمی‌رسد، اما تأکید دارد که باید ابعاد و جزئیات این توافق‌نامه به مجلس گزارش شود.

◄ نظر شما درباره سخنان اخیر وزیر دفاع که گفته موضوع حضور هواپیماهای روسی در نوژه ارتباطی به مجلس ندارد، چیست؟

معاون وزیر دفاع حرف ایشان را اصلاح کرد و قرار است آقای دهقان یک روشنگری رسانه‌ای هم داشته باشند، اما در نهایت فصل‌الخطاب ما قانون اساسی است که تصریح کرده مجلس و نمایندگان در همه حوزه‌ها حق ورود دارند و می‌توانند هم برای قانون‌گذاری و هم برای نظارت در همه موارد ورود کنند.

◄ آیا درمورد حضور هواپیماهای روسی در پایگاه نوژه، شما فکر می‌کنید احتمال مغایرت این کار با قانون اساسی وجود دارد یا خیر؟

در این‌باره احساس من این است که تخلف محرزی که بتوانیم بگوییم نقض صریح قانون اساسی است، صورت نگرفته است. این نحوه استفاده از پایگاه نوژه را ما در قالب همکاری‌های نظامی دو کشور می‌بینیم و به نظر می‌رسد، دراختیارگذاشتن خاک یا اختیار پایگاه نبوده که بتوان از آن به‌عنوان تعرض به استقلال کشور یاد کرد.

◄ شما می‌گویید در قالب همکاری دو کشور است، اما برخی دیگر از اعضای کمیسیون می‌گویند که اگر چنین توافق‌نامه‌ای برای همکاری وجود دارد هم باید مجلس از ابعاد و تعهدات دو طرف در این قرارداد باخبر باشد. شما اصولا می‌دانید که چنین توافق‌نامه‌ای واقعا امضا شده یا نه و محورهای این توافق‌نامه چیست؟

توافق‌نامه همکاری نظامی مخصوصا در جهت حمایت از محور مقاومت و سوریه در قالب شکل‌گیری ائتلاف، رسما اعلام شده است. حتی تحویل سامانه اس- ۳۰۰ هم در راستای همان توافق‌نامه کلی همکاری‌های نظامی است، اما اینکه جزئیات و محورهای این توافق به اطلاع مجلس برسد، تاکنون چنین درخواستی از طرف مجلس ارائه نشده است.

◄ این توافق‌نامه‌ای که شما می‌گویید، با آن توافق چهارجانبه ایران، روسیه، عراق و سوریه متفاوت است؟ یعنی یک توافق‌نامه دوجانبه بین ایران و روسیه، وجود دارد؟

آن بحث چهارجانبه، یک ائتلاف است، اما چیزی که من می‌گویم مربوط به یک توافق دوجانبه بین ایران و روسیه است.

◄ در جریان زمان انعقاد این توافق‌نامه هستید؟

خیر در جریان اینکه دقیقا چه زمانی این توافق‌نامه منعقد شده و اینکه جزئیاتش چیست، نه تابه‌حال نمایندگان سؤالی پرسیده‌اند و توضیحی خواسته‌اند و نه از طرف وزارت دفاع گزارشی در این‌باره به مجلس داده شده است.

◄ آیا اکنون قرار نیست درباره آن به مجلس گزارش داده شود؟

به‌هرحال الان برای عده‌ای از نمایندگان ابهام ایجاد شده است و قرار بود که حتی، هم در این‌باره و هم مشخصا درباره سخنان وزیر دفاع تذکری هم از طرف جمعی از نمایندگان ارائه شود که فعلا ارائه نشده و منتظریم که اگر اظهارنظر جدید وزیر دفاع، از موضوع رفع ابهام کرد، تذکری داده نشود. برای پی‌بردن به جزئیات توافق‌نامه و اقدامات متقابل دو طرف در راستای این همکاری هم منتظریم تا درخواست ما برای برگزاری جلسه غیرعلنی را پاسخ دهند تا در این جلسه ابهامات موجود درباره موضوع، برطرف شود. قاعدتا در این جلسه غیرعلنی باید معلوم شود که تعهدات طرف مقابل در برابر ما چیست و چه ضمانت‌های امنیتی و اجرائی‌ای اخذ شده است. چون به‌هرحال روابط ما با روسیه صرفا نظامی نیست و در ابعاد دیگر هم ما همکاری‌های استراتژیک داریم.

◄ در این وضعیت بین روسیه و آمریکا رایزنی‌هایی درباره وضعیت سوریه جریان دارد و برخی از تحلیلگران می‌گویند احتمال دارد روسیه از حضور خود در ایران به‌عنوان ابزار چانه‌زنی در این مذاکرات استفاده کند و در نهایت تعهدات خود به ایران را باز هم انجام‌نشده بگذارد. در این‌باره تحلیلی در کمیسیون امنیت ملی وجود دارد؟

این احتمال وجود دارد و هوشمندی مجلس و شورای‌عالی امنیت ملی و سایر مراجع نظارتی را می‌طلبد. ما هم در حال رصدکردن اوضاع هستیم و اگر قرار است گزارشی به مجلس داده شود، باید شامل همه جزئیات باشد تا بتوانیم این اشراف و نظارت را داشته باشیم. فکر می‌کنم این اقدام باید هرچه‌سریع‌تر انجام شود تا ابهام و دغدغه نمایندگان رفع شود.

علی فلاحیان با اشاره به فایل صوتی آیت‌الله منتظری:

امام گفت منتظر قضاوت تاریخ نباشید و حکم الهی را اجرا کنید

ادامه از صفحه اول

فلاحیان افزود: «یعنی به‌عنوان فتوای اولیه، آنها حکم محاربین و اهل بغی را اعدام می‌دانند ازاین‌رو تعجب است که چنین حرفی زدند منتها یک بحثی به‌عنوان ثانوی وجود دارد که مثلا اگر ما الان احکام را اجرا کنیم تعبیر آقای منتظری این است که تاریخ قضاوت بدی درباره ما می‌کند». نماینده سابق مجلس خبرگان رهبری با بیان اینکه این حرفی بود که اطرافیان، به آقای منتظری القا کردند، گفت: «اطرافیان آقای منتظری را وادار کردند که بگوید مصلحت نیست، در فقه ما اگر اجرای یک حکمی مصلحت نباشد البته نه هر مصلحتی بلکه مصلحت ملزمه داشته و الزام‌آور باشد، فقیه می‌تواند برخلاف فتوایش جلو اجرای حکم را بگیرد». او با بیان اینکه نظر حضرت امام این بود که حکم خدا باید اجرا شود، ادامه داد: «ایشان معتقد بودند باید حکم خدا را اجرا کرد و توجهی به قضاوت تاریخ نباید بشود، نظر امام این است کسانی که در تاریخ مغرض هستند مسلما علیه ما می‌نویسند حال هرگونه که ما عمل کنیم و کسانی که طرفدار یا منصف هستند واقعیت را می‌نویسند. واقعیت این است که برای کسی شک و شبهه‌ای نیست که منافقین، جوانان و نیروهای خوب ما را به شهادت رساند که انفجار دفتر حزب جمهوری اسلامی، عملیات مرصاد و ترورهای شهری از این‌گونه موارد است». وزیر اسبق اطلاعات خاطرنشان کرد: «خود بنده یک نفر را در مشهد دستگیر کردم و وقتی که با او صحبتی داشتم، متوجه شدم ۳۲ نفر را کشته، از او پرسیدم چرا این افراد را به قتل رساندی که جواب داد سازمان به ما گفته بود هر که ریش دارد حزب‌اللهی است و او را بزنید که سرانگشتان نظام هستند». فلاحیان گفت: «حضرت امام می‌فرمود که مراقب باشید چنین افرادی فرار نکنند و از زندان آزاد نشوند، آقای منتظری می‌گوید چرا وقتی این افراد زندان بودند اعدام شدند که باید گفت بسیاری از منافقین دوران زندان خود را گذرانده بودند و برگشتند و به عراق رفتند و علیه جمهوری اسلامی عملیات کردند و افراد را کشتند». نماینده سابق خبرگان رهبری با بیان اینکه منافقین از کار خود توبه نکردند، گفت: «حضرت امام که درباره تائبین دستور نداد بلکه مربوط به کسانی می‌شد که همچنان سر موضع و جنگ با نظام هستند باید حکم اجرا شود، نظر امام این‌چنین بود». او افزود: «آقای منتظری بارها به من می‌فرمودند که من نظر امام را بر نظر خود ترجیح می‌دهم، نظر حضرت امام، آقای منتظری و همه علما این است که اهل بغی یعنی کسانی که علیه حکومت اسلامی شورش و اقدام مسلحانه می‌کنند حکمشان اعدام است و شکی در آن وجود ندارد، بحث روی مصلحت است؛ ایشان چیزی نگفته، گفته که تاریخ این‌گونه قضاوت می‌کند و امام نیز فرمودند که منتظر قضاوت تاریخ نباشید و حکم الهی را اجرا کنید». حجت‌الاسلام والمسلمین فلاحیان با بیان اینکه پخش‌کردن این مطالب پس از رسوایی، به‌ذلت‌افتادن و افتضاحات درون‌سازمانی منافقین صورت گرفته است، افزود: «منافقین محلی از اعراب ندارند، اینها دیگر جایگاهی ندارند».

اعتراض به عملکرد غیرقانونی رئیس کمیسیون آموزش

ایلنا: روز گذشته اولین سؤال مجلس دهم از وزرای دولت در دستور کار مجلس قرار داشت. سؤال هاجر چنارانی، نماینده نیشابور و چهره اصولگرای نزدیک به جبهه پایداری از وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، درحالی از سوی کمیسیون آموزش به صحن علنی ارجاع شده بود که محمود صادقی، از اعضای کمیسیون آموزش، قبل از طرح این سؤال، در تذکری نسبت به غیرقانونی‌بودن روند بررسی سؤال در کمیسیون و ارجاع آن به صحن انتقاد کرد. صادقی در تذکر شفاهی با استناد به بند ۳ ماده ۲۰۹ آیین‌نامه داخلی مجلس، نحوه مدیریت سؤال از وزرا را برخلاف آیین‌نامه مجلس دانست و گفت: «در مورد سؤال خانم هاجر چنارانی، نماینده محترم مردم نیشابور، از وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، هیچ‌گونه ترتیبات مقرر در آیین‌نامه درباره سؤال از وزرا رعایت نشده است». این عضو هیأت‌رئیسه فراکسیون امید، تأکید کرد: «این سؤال از وزیر، بدون اینکه در جلسه کمیسیون مطرح شود و همچنین بدون بررسی و تعیین قلمروی سؤال، به صحن علنی مجلس آمده است».

او همچنین با اشاره به ادعای مطرح‌شده مبنی‌بر حضورنداشتن وزیر در جلسه‌های این کمیسیون، گفت: «اینکه گفته می‌شود باوجود حضور نماینده سؤال‌کننده، وزیر علوم در جلسه کمیسیون حاضر نشده است، کذب محض است. به‌طورکلی، هیچ جلسه‌ای در این‌باره در کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس برگزار نشده که وزیر علوم در آن شرکت کند و اگر هم تشکیل شده باشد، خود نماینده سؤال‌کننده نیز در این جلسه حضور نداشته است و اساسا هیچ‌یک از اعضای کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس نسبت به این جلسه اطلاع ندارند».

عضو هیأت‌رئیسه فراکسیون امید همچنین با اشاره به تهیه نامه‌ای با امضای شش نفر از اعضای کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس دراین‌باره، از تقدیم این نامه به هیأت‌رئیسه مجلس خبر داد و گفت: «ما نسبت به نحوه مدیریت و اداره کمیسیون آموزش از سوی رئیس این کمیسیون اعتراض داریم. این چه طرز اداره غیرقانونی کمیسیون است». پس از ارائه این تذکر از سوی صادقی و در شرایطی که مسعود پزشکیان برخلاف عرف رایج، به تذکر نماینده مردم تهران پاسخ نداد، غلامرضا کاتب، از دبیران هیأت‌رئیسه، اقدام به پاسخ‌دادن به تذکر صادقی کرد و با اشاره به نامه‌ای که از سوی رئیس کمیسیون آموزش درخصوص سؤال از وزیر علوم تقدیم هیأت‌رئیسه شده است، گفت: «آقای زاهدی، رئیس کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس، در تاریخ ۱۵/۵/۹۵ در نامه‌ای خطاب به هیأت‌رئیسه در این‌باره نکاتی مطرح کرده بودند که البته آقای صادقی نیز انتقادهایی داشتند، ولی قرار نبود این مسائل در صحن مطرح شود».

روزنه

روایت محمد هاشمی از نظر امام درباره موسیقی

● **شرق:** محمد هاشمی که در دهه ۶۰ ریاست سازمان صداوسیما را برعهده داشت، از مخالفت‌ها با پخش موسیقی در صداوسیمای آن دهه سخن گفته و تأکید داشته که در پخش موسیقی به فتوای امام عمل کرده است. او در گفت‌وگوی خود با سایت جماران درعین‌حال به این نکته اشاره کرده که نظر مقام معظم رهبری هم بر اساس رأی و نظر امام است. او با بیان اینکه نظر مقام معظم رهبری درباره موسیقی و برگزاری کنسرت‌ها نظر بسیار وسیعی است، گفت: من فکر می‌کنم با وجود نظر رهبری نباید تصمیمات این‌گونه در این موارد گرفته شود. اشاره محمد هاشمی به مخالفت‌های آیت‌الله احمد علم‌الهدی امام‌جمعه مشهد با برگزاری کنسرت در این شهر است. نظری که گویا در حال تسری به دیگر ائمه جمعه در شهرهای مختلف است. ماجرا از لغو کنسرت سالار عقیلی در شهر مشهد آغاز شد. بعد از آن علم‌الهدی که به‌دفعات مخالفت‌های خود را با برگزاری کنسرت در این شهر اعلام کرده بود، در یکی از خطبه‌های نماز جمعه خطاب به افرادی که در صف‌های نماز حضور داشتند، گفت که کنسرت می‌خواهی، برو بیرون از مشهد. او برای صدق گفتار خود واتیکان را که کشور مستقلی است، شاهد مثال آورده و گفته بود: «مگر شهر واتیکان دارای مقیاس‌های قداستی نیست و همه جریان‌ها، قداستش را حفظ نمی‌کنند؟ ما باید بدانیم که در شهر امام رضا(ع) زندگی می‌کنیم، در شهر امام رضا(ع) نمی‌شود کنسرت برگزار کرد و دیگر نباید سر این موضوع با مردم یا برخی مسئولان کوته‌فکر چانه‌زنی کرد. شما اگر کنسرت می‌خواهی، جای دیگری زندگی کن، چرا باید یک شهر زیارتی را انتخاب کنید؟» این در حالی است که واتیکان، با وجود وسعت کم یک کشور مستقل عضو سازمان ملل متحد است و دولت ایتالیا حق دخالت در امور داخلی آن را ندارد.

دادستانی مشهد قبلا دلیل لغو کنسرت عقیلی را گلایه‌های مردم از برخی اشکالات نظیر مشکلاتی در محتوا و اجرای کنسرت‌ها و همچنین نحوه حضور شرکت‌کنندگان عنوان کرده بود که براساس آن دستور به لغو کنسرت داده بود. بعد از اصرار علم‌الهدی بر نظر خودش و البته نظر علی جنتی که کنسرت در شهر مشهد برگزار نمی‌شود، رئیس کل دادگستری خراسان‌رضوی اعلام کرد که دستور دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان خراسان‌رضوی در رابطه با لغو کنسرت‌ها، به همه شهرها و شهرستان‌ها (خراسان‌رضوی) تسری می‌یابد و این اقدام کاملا مطابق با انجام وظایف قانونی است. ماجرای کش‌دار مخالفت با اجرای کنسرت‌ها، اما به دیگر ائمه جمعه هم سرایت کرد. آنها فضای برگزاری کنسرت‌ها را به محیطی برای شهوت‌رانی و بوالهوسی تشبیه کرده و از مسئولان خواستار برگزاری مراسمی شدند که فضای معنوی را تقویت کند. به‌عنوان نمونه حجت‌الاسلام سیدمهدی قریشی امام‌جمعه ارومیه دراین‌باره گفته بود: «باید از محتوای برنامه‌ها به‌خوبی خبر داشت و در راستای ایجاد فضای معنوی در مراسم‌ها گام برداشت. مسئولان باید حس معنویت را بین اعضای جامعه روان کنند و از ایجاد بوالهوسی و شهوت‌رانی دوری کنند زیرا هر اقدامی شود، هم خود اعمال از فرد و هم اثرات آن از فرد در نامه عمل وی ثبت می‌شود و در نهایت در روز قیامت باید پاسخ‌گوی خداوند متعال باشد» بااین‌حال برخی دیگر از روحانیون ازجمله سیدرضا اکرمی از اعضای جامعه روحانیت مبارز معتقدند «اگر قرار بر رعایت قانون و مفاد تعیین‌شده در مجوز صادرشده باشد، برگزاری کنسرت در شهرهای مذهبی اشکالی ندارد».

نظر امام درباره پخش موسیقی در صداوسیما

این نقدها و واکنش‌ها به برگزاری کنسرت در حالی است که در دهه ۶۰ با تمام مختصات آن، امام اجازه پخش موسیقی از صداوسیما را داده بود. محمد هاشمی دراین‌باره به جماران گفته است: برخورد امام(ره) و برخی علما با پخش موسیقی از صداوسیما متفاوت بود. ضمن احترامی که به انتقادات آقایان می‌گذاشتم، همواره تأکید داشتم که من به فتوای امام، عمل می‌کنم. او ادامه داد: پخش موسیقی در صداوسیما در آن زمان با موجی از اعتراض برخی علما و مراجع مواجه شده بود، من خدمت امام رسیدم و موضوع را مطرح کردم. از محضرشان خواستم شاخص و مصداقی را برای پخش موسیقی بیان کنند تا ما به آن عمل کنیم. ایشان فرمودند: ما حکم را می‌گوییم، شما باید خودتان مصداق را پیدا کنید. من عرض کردم که با وجود این انتقادات لااقل مرجعی را برای تعیین مصادیق به ما معرفی کنید. ایشان فرمودند: به (مرحوم) آیت‌الله منتظری رجوع کنید. ما خدمت آیت‌الله منتظری رفتیم و موضوع را طرح کردیم. ایشان هم حاضر به تعیین مصداق نشدند. من در همین ارتباط هم با بسیاری از مراجع و علمای محترمی که به پخش موسیقی از صداوسیما انتقاد داشتند، دیدار و گفت‌وگو کردم ولی با وجود تمام انتقاداتی که داشتند، هیچ‌کدام حاضر به تعیین مصداقی برای این کار نشدند و من ضمن احترامی که به تمام آقایان می‌گذاشتم، در مقابل انتقادات تنها به گفتن یک جمله بسنده می‌کردم که من به فتوای امام، عمل می‌کنم. بعد از رحلت امام(ره) هم خدمت رهبری رسیدم. عرض کردم که فتوای جناب‌عالی درباره پخش موسیقی در صداوسیما و پاسخ‌گویی به متشرعین در این ارتباط چیست؟ ایشان به من فرمودند: فتوای من درباره موسیقی، همان فتوای امام است.